

268. Ktoré skutky sú zaslúžené? Zaslúžené sú tie skutky, ktoré

1. nie sú v rozpore s prikázaniami
2. sú vykonané s dobrým úmyslom
3. sú vykonané v stave posväcujúcej milosti

- a) „Záslužnými“ menujeme tieto skutky preto, lebo si nimi zaslужujeme viac Božej milosti na zemi a viac blaženosti v nebi. Takýmito skutkami „bohatneme pred Bohom“. Bez záslužných skutkov nemôže byť spasený človek, ktorý dosiahol užívania rozumu. Ježiš Kristus bol povedal: „Každý strom, čo nerodí dobré ovocie, na vytne a hodí na oheň.“ Záslužné skutky môžeme konať len dokiaľ, dokiaľ žijeme na zemi. Po smrti (v očistci a v nebi) nemajú už naše dobré skutky zaslúženú cenu. „Preto robme dobre, kým máme čas.“ „Lebo príde noc (smrť), keď nikto nebude môcť pracovať (na zveľadení svojej blaženosti).“
- b) Aj indiferentné skutky sa stávajú záslužnými, ak ich konáme s dobrým úmyslom a v stave posväcujúcej milosti.
- c) Mravné dobré skutky, vykonané v stave smrteľného hriechu, **nie sú záslužné**. Za to však **nie sú neužitočné**. Uspôsobujú človeka pre prijatie **milosti polepšenia**, pre prijatie **milosti pokánia** aspoň v posledných chvíľach života alebo mu zabezpečujú Božiu odmenu aspoň na tomto svete.

269. Kedy konáme svoje skutky s dobrým úmyslom?

S dobrým úmyslom konáme svoje skutky vtedy, keď chceme nimi **osláviť Boha alebo dosiahnuť večnú spásu**.

- a) Dobrý úmysel si môžeme vzbudiť týmito slovami: „**Všetko na česť a Božiu slávu**“; alebo: „**Všetko pre teba, najsvätejšie Srdce Ježišovo**“; alebo: „**Nie moja, ale tvoja vôľa, Bože, nech sa stane**“. Písmo sväté nám prívrukuje, aby sme konali aj indiferentné skutky s dobrým úmyslom: „**Či teda jete, či pijete, či už čokoľvek konáte, všetko konajte na slávu Božiu**“.
- b) Dobrý úmysel netreba vzbudzovať pred každým skutkom. **Stačí ho vzbudiť z času na čas**. Je však chvályhodné vzbudiť si ho každé ráno: všetko, čo dnes urobíme dobrého alebo indiferentného, nech slúži na česť a slávu Božiu a na spásu mojej duše; nič nechcem urobiť s tým úmyslom, aby som získal pochvalu ľudí.

270. Kto je čnostným človekom? Čnostným človekom je, kto sa navykol stále konať dobré skutky a chrániť sa zlých skutkov.

Aby sa niekto stal majstrom v hudbe, v športe alebo v inom odbore, musí ustavične cvičiť v konaní dobrých skutkov. Písmo sväté hovorí: „V nábožnosti sa cvič. Telesné úkony osožia máličko, ale nábožnosť je vždycky užitočná.“ (1Tim 4,8)

271. Koľkoraké sú Božské čnosti? Kresťanské čnosti sú dvojaké:

1. Božské čnosti, 2. mravné čnosti

272. Ktoré sú Božské čnosti? Božské čnosti sú viera, nádej a láska.

- a) Tieto čnosti sa menujú „Božskými“ preto, lebo schopnosť k nim sme dostali od Boha pri krste a aj preto, lebo nás spásajú s Bohom. Človeka, žijúceho na zemi, viažu k Bohu akoby tri nite: 1. vierou Boha poznáva; 2. nádejou očakáva od Boha večnú blaženosť; 3. láskou Boha miluje. **V nebi prestane viera i nádej a zostane iba láska. Vieru nahradí videnie Boha. Nádej na večnú blaženosť nahradí prežívanie blaženosti**. Teraz ešte ostáva aj viera aj nádej aj láska, všetky tri, ale najväčšia z nich je láska (tá nikdy nepominie)“.
- b) Z času na čas máme Pánu Bohu vyznať, že v neho veríme, v neho dúfame a že ho nadovšetko milujeme. Keď Pána Boha uisťujeme o svojej viere, nádeji a láske, „vzbudzujeme v sebe tri Božské čnosti“.

273. Ako máme v sebe vzbudiť tri Božské čnosti?

Tri Božské čnosti máme v sebe vzbudiť takto:

Bože môj, verím v teba, lebo si nekonečne pravdovravný;

Bože môj, dúfam v teba, lebo si nekonečne milosrdný dobrý a milovania najhodnejší.

274. Ktoré sú hlavné mravné čnosti? Hlavné mravné čnosti sú tieto štyri:

1. opatrnosť
2. spravodlivosť
3. miernosť
4. zmužilosť

- a) **Hlavnými** sa tieto mravné čnosti menujú preto, lebo na nich, ako na základoch, **spočíva mravný život človeka**.
- b) **Opatrnosť** je čnosť, ktorou pohotovo poznávame, čo máme v jednotlivých prípadoch činiť, aby sme nestratili večnú blaženosť.
- c) **Spravodlivosť** je čnosť, ktorá nás čini ochotnými a pohotovými dávať každému, čo mu patrí (čo sme mu povinní dať).
- d) **Miernosť** je čnosť, ktorá nás čini pohotovými zachovať vo všetkom slušnú mieru.
- e) **Zmužilosť** je čnosť, ktorá nás čini pohotovými vytrvať v dobrom a chrániť sa zla aj uprostred nepriaznivým a ťažkých okolností.
- f) Z týchto štyroch hlavných mravných čností vyrastajú všetky ostatné mravné čnosti. Spomeňme tie, ktoré sú protivou siedmich hlavných hriechov: **1. pokora** - pýcha, **2. štedrosť** - lakomstvo, **3. čistota** - smilstvo, **4. priazeň** - závisť, **5.** - nemiernosť, **6. dobromyseľnosť** - hnev, **7. horlivosť** v dobrom - lenivosť.

275. Ktoré mravné čnosti vyzdvihol Ježiš Kristus v reči na Hore? Mt 5, 1-12a

Ježiš Kristus vyzdvihol v reči na Hore osem mravných čností, keď hovoril:

Blahoslavení **chudobní** v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.

Blahoslavení **plačúci**, lebo oni budú potešení.

Blahoslavení **tichí**, lebo oni budú dedičmi zeme.

Blahoslavení **lační a smädní** po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení.

Blahoslavení **milosrdní**, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo.

Blahoslavení **čistého srdca**, lebo oni uvidia Boha.

Blahoslavení **tí, čo šíria pokoj**, lebo ich budú volať Božími synmi.

Blahoslavení **prenasledovaní pre spravodlivosť**, lebo ich je nebeské kráľovstvo.

Chudobný duchom je ten, kto nepachtá po hmotnom majetku a ak nejaký hmotný majetok má, hriešne na ňom nelipne. **Tichý** je ten, kto sa k svojmu blížnemu správa prívetivo. **Plačúci** je ten, ktorý ľutuje svoje hriechy, zarmucuje sa nad ľudskou biedou, najmä nad biedou duševnou. **Hladný a smädný** po spravodlivosti je ten, kto sa usiluje stať sa vždy lepším a lepším. **Milosrdný** je ten, kto pomáha blížnemu v telesných i duševných potrebách. **Čistého srdca** je ten, ktorý sa chráni hriechov, hlavne smilstva. **Pokojamilovný** je ten, ktorý ustupuje iným, pokiaľ bez hriechu môže a ktorý zmieruje rozvedených. **Prenasledovaní pre spravodlivosť** je ten, kto pre Ježiša Krista znáša posmech, potupovanie, utrpenie - ba i smrť.